

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

Klimatförändringar – Hur kan den byggda miljön anpassas?

Madeleine Hjortsberg, Boverket

Boverket

Swedish National Board of Housing Building and Planning

Klimatförändringar – Hur kan den byggda miljön anpassas?

Klimat- och sårbarhetsutredningen 2007

- Boverkets uppdrag om klimatanpassning i planering och byggande

Nationell strategi för klimatanpassning 2018

- Boverkets uppdrag att samordna klimatanpassning för den byggda miljön
- Byggregler och klimatanpassning

Nationell strategi för klimatanpassning

Presenterades av regeringen i mars 2018.

- Boverkets ansvar för att samordna det nationella klimatanpassningsarbetet för den byggda miljön
- Ändringar i plan- och bygglagen
- Tio vägledande principer för klimatanpassningsarbetet

1. Hållbar utveckling
2. Ömsesidighet
3. Vetenskaplig grund
4. Försiktighetsprincipen
5. Integrering av anpassningsåtgärder
6. Flexibilitet
7. Hantering av osäkerhet
8. Hantering av risk
9. Tidsperspektiv
10. Transparens

Boverkets uppdrag att samordna det nationella klimatanpassningsarbetet för den byggda miljön

I regeringsuppdraget ingår att Boverket ska:

- stödja kommunerna i deras arbete med klimatanpassning av den byggda miljön
- identifiera behov av underlag och vägledning för klimatanpassning av ny och befintlig bebyggelse
- bedriva kompetenshöjande insatser på området
- samordna underlag som expertmyndigheter och forskning tillhandahåller om klimateffekter och klimatanpassning av bebyggelse och presentera underlaget på ett användarvänligt sätt
- bedriva främjande och vägledande arbete om de verktyg och processer som är relevanta för klimatanpassning av den byggda miljön
- följa utvecklingen inom området klimatanpassning och analysera vad det innebär för ny och befintlig bebyggelse.

Boverket leder arbetet - fem myndigheter samverkar om genomförandet

Vad vill vi åstadkomma? Och hur?

Ett väl fungerande samhälle med stark motståndskraft mot klimateffekter och dess konsekvenser för den byggda miljön

Klimatanpassning för den byggda miljön (ny och befintlig bebyggelse, anläggningar, parker och andra grönområden)

Bättre samordning, översikt och kommunikation generellt om klimatanpassning som rör den byggda miljön

Vägledning för tillämpning av regelverk/tillsyn

- plan- och bygglagens planbestämmelser (översiktplanen, krav i detaljplanen samt områdesbestämmelser)
- lagen om skydd mot olyckor, lagen om allmänna vattentjänster, miljöbalken (bl.a. krav på miljöbedömning av detaljplaner) samt kommunallagen

Allmänt verka för :

- Bättre samordning, översikt och kommunikation mellan statliga myndigheter
- Bättre samordning och kommunikation myndigheter och kommuner
- **Fokus på kommunerna som strategisk målgrupp**

Särskilt utveckla:

- God samverkan mellan Boverket, SMHI, SGI, länsstyrelserna och MSB om frågor som rör den byggda miljön

Infrastruktur

- Uppdraget om klimatanpassning för den byggda miljön omfattar ny och befintlig bebyggelse, anläggningar, vegetation, parker och andra grönområden
- Uppdraget är mycket bredare än bara ”byggnader”
- Infrastruktur som hamnar, broar, vägar pekas inte ut specifikt, men god samverkan med Trafikverket är viktig

Ändringar i PBL om Översiktsplan

Av översiktsplanen ska framgå kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra.

Infördes 2018

Översiktsplan

Utdrag ur prop. 2017/18:163

- Syftet är i första hand att kommunerna ska börja arbeta med att bedöma riskerna, utarbeta strategier och inleda dialog med kommuninvånarna.
- Bedöma risken för att skador kan uppstå på den byggda miljön både i närtid och i ett längre perspektiv.
- Kommunens redovisning av sin syn på riskerna ska vara övergripande.
- Bedömningen ska göras utifrån befintliga relevanta underlag, till exempel geologiskt, geotekniskt och topografiskt underlag samt de havsnivåhöjnings-, översvämnings-, ras- och skredkarteringar som finns hos länsstyrelser och andra myndigheter.

Byggregler och klimatanpassning

För vissa tekniska egenskaper har klimatet betydelse. Det gäller främst för avsnitten Bärförmåga, stadga och beständighet, Skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljön samt Energihushållning.

En genomlysning visar att regler utformade som funktionskrav inte direkt påverkas av klimatförändringar.

Regler om vilka klimatdata som ska användas för att verifiera att funktionskraven uppfylls kan behövas.

Befintlig och ny klimatdata behöver uppdateras över tid om klimatet förändras.

Boverkets konstruktionsregler, EKS

Krav på att dimensionera för snölast, vindlast och temperaturlast (utomhuskonstruktioner) som i genomsnitt återkommer en gång per 50 år, dvs extremvärden som bygger på långa tidserier av mätdata.

Eventuella klimatförändringar har liten effekt på sådana extremvärden. Endast i mycket sällsynta fall överskrids dessa laster.

Slutsatser om klimatanpassning

- PBL – effektivt redskap för ny bebyggelse
- PBL – ineffektivt redskap för befintlig bebyggelse
- Börja nu!
- Bättre kunskapsunderlag behövs
- Se helheten!
- Bebyggd miljö har lång livslängd
- Klimatanpassa regelverket
- Överför information om klimatet i hela processen

För inspel eller frågor kontakta

Nilla Thomson

nilla.thomson@boverket.se

projektledare för regeringsuppdraget om klimatanpassning

Madeleine Hjortsberg

madeleine.hjortsberg@boverket.se

För frågor om byggnadsverk och klimatanpassning

Länkar

Boverket

- Tillsynsvägledning naturolyckor (översvämning, ras, skred, erosion, m.m.)
https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/detaljplan/lansstyrelsens-tillsyn/tillsynsvagledning_naturolyckor/
- Dagvatten i detaljplan
<https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/detaljplan/temadelar-detaljplan/dagvatten-i-detaljplan/>
- Vattenförsörjning
<https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/oversiktsplan/allmanna-intressen/hav/struktur/vattenforsorjning/>
- Ekosystemtjänster
<https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/Allmant-om-PBL/teman/ekosystemtjanster/>

Externa länkar

- SROCC (Special Report on the Ocean and Cryosphere in a Changing Climate) Summary for Policymakers
<https://www.ipcc.ch/srocc/chapter/summary-for-policymakers/>
- Nationell strategi för klimatanpassning
<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/proposition/2018/03/prop.-201718163/>
- MSB. Vägledning för skyfallskartering
<https://www.msb.se/RibData/Filer/pdf/28389.pdf>
- Länsstyrelsen i Stockholms värmekartlager
<https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=d1b3761e5e944f129a698acc7e7ed183&bookmarkid=5124>
- Vatten i Göteborg
<https://www.vattenigoteborg.se/>